

Emma Andersson

Voimaa yhteisöllisyydestä – moniammatillinen perhekahvila vanhempien kasvatustyön tukena

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sosionomi (AMK)

Sosiaalialan tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

16.2.2023

Tekijä	Emma Andersson
Otsikko	Voimaa yhteisöllisyydestä – moniammatillinen perhekahvila vanhempien kasvatustyön tukena
Sivumäärä	24 sivua + 1 liite
Aika	16.2.2023
Tutkinto	Sosionomi (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Sosiaalialan tutkinto-ohjelman nimi
Ohjaajat	Lehtori Ulla Saukkonen
<p>Tämä opinnäytetyö on syntynyt keväällä 2021 innovoidun moniammatillisen perhekahvilan seurauksena. Metropolia Ammattikorkeakoulun pilottina syntynyt moniammatillinen perhekahvila toimii tälläkin hetkellä Myllypuron kampuksella tarjoten alueen lapsiperheille matalan kynnyksen kohtaamispaikan sekä kampuksen hyvinvointialojen opiskelijoille kosketuspinnan monialaisen ammatillisuuden yhteistyöhön – sekä konkreettisen alustan perehtyä hyvinvointialojen ydinosaamiseen olennaisesti kuuluvaan asiakastyöskentelyyn. Opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä pilottina alkaneen perhekahvilan kävijäperheilleen mahdollistamiin yhteisöllisyyden kokemuksiin. Yhteisöllisyyden fokuksen rinnalla kulkevat myös perhekahvilan mahdolliset voimavaralliset sekä kasvatustyötä tukevat ulottuvuudet.</p> <p>Opinnäytetyössä avataan suomalaisen yhteiskunnan rakenteita lapsiperheiden vanhempien kokeman uupumuksen ja ahdistuksen näkökulmista. Lapsiperheiden vanhempiin kohdistuu yhä enenevässä määrin odotuksia ja vaatimuksia, ja yhteiskunnan samaan aikaan leikatessa lapsiperheille tarjotuista tuista ja palveluista on riski uupumuksen ja yksinäisyyden kokemuksiin todellinen. Vanhemmuuteen liittyy kuitenkin myös positiivisia ja voimavarallisia ulottuvuuksia ja yhtenä näiden tarkastelun esimerkkinä nähdäänkin matalan kynnyksen palvelut, jollaisia myös Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillinen perhekahvila edustaa. Opinnäytetyössä moniammatillisen perhekahvilan tuottamia kokemuksia avataan kävijäperheiden vanhemmille tehtyjen haastattelujen kautta. Haastattelut koskevat yhteisöllisyyden, voimavarojen ja kasvatustyön teemoja, ja vastaavat näiltä osin kiinnostukseen saada tietoa yksilön vastuuta korostavassa nyky-yhteiskunnassa lapsia kasvattavien vanhempien kokemuksista.</p> <p>Opinnäytetyössä saavutetut tulokset viittaavat siihen, että haastateltujen pikkulapsiperheiden vanhemmat kokivat perhekahvilan kaltaisen matalan kynnyksen toiminnan tärkeäksi vanhemmuutta vahvistavaksi tukimuodoksi, yhteistyön monialaisten opiskelijoiden kanssa mielekkääksi sekä yhteisöllisyyden kokemuksen toisten vanhempien kanssa tulleen jonkinasteisesti toteutuneeksi. Tulokset johdattavat lukijan pohtimaan vanhemmuutta yksilöllisenä kokemuksena, jota kuitenkin tuetaan ja myös ohjataan monin tavoin yhteiskunnallisella tasolla.</p> <p>Vanhempien tuottaman haastatteluaineiston perusteella voidaankin todeta, että matalan kynnyksen perhekahvilatoiminta on hyvä tapa saavuttaa ja tavoittaa pikkulapsiperheitä, ja näin tarjota perheille kohtaamispaikka. Moniammatillinen luonne ja ympäristö, jota Metropolia Ammattikorkeakoulun perhekahvila edustaa, saa kiinnostunutta ja varovaisen vihreää valoa kävijöiltä, ja lisää tutkimusta perhekahvilan nykytilanteesta ja sen kävijäperheilleen mahdollistamista kokemuksista tarvitaankin. Tämä monella tapaa moniulotteinen ja moniammatillinen yhteistyö nähdään positiivisena ja onnistuneena tapana tavoittaa ja tuoda yhteen erilaisilla tiedoilla ja taidoilla varustettuja ihmisiä.</p>	
Avainsanat	perhekahvila, yhteisöllisyys, lapsiperheet, moniammatillisuus

Author	Emma Andersson
Title	Strength from Communality – Multiprofessional Family Café in Supporting Parenting
Number of Pages	24 pages + 1 appendices
Date	16th February 2023
Degree	Bachelor of Social Services
Degree Programme	Degree Programme in Social Services
Instructors	Ulla Saukkonen, Lecturer
<p>This bachelor's thesis was made in the spring of 2021 after the launch of the multiprofessional family café. This café was created as a pilot program of Metropolia <u>UAS</u> and, at the moment, it serves as a low threshold meeting place for families in the region with small children. The café also serves as a way for students and staff to get to know the local community and the setting in which they provide client support for the residents as a part of their studies in the field of welfare in the Metropolia <u>UAS</u>. To put it simply: the café serves as a way of rehearsing the core competencies needed in the client work in the awaiting working life. The thesis focuses on the ways of how the café may support the visiting parents by creating a sense of communality. Alongside with focusing on communality, the thesis looks into the possibility of the café presenting the parents with supporting resources and other elements that might support parenthood.</p> <p>This thesis examines the structures of Finnish society from the viewpoint of parents and their perceived exhaustion and stress related to parenting. The parents of small children face an increasing amount of expectations and requirements, which might seem overwhelming to parents, especially with society cutting back on parental welfare benefits and services. The risk for parents to feel exhausted and lonely is increasing. Parenting can also be a positive and enriching experience, with low threshold family services, such as the family café of Metropolia <u>UAS</u> playing a vital part. This thesis dissects the family café experiences of parents through interviews. The interviews touch on themes such as communality, parental resources and parenting itself. The interviews provide insight and knowledge of the experiences of parents who are raising their children in our modern society, that values individual responsibility.</p> <p>The parents of small children who were interviewed for this thesis found that low threshold family and parental services, such as the family café, are an important support to their parenthood and strengthens their parenting skills. They also found that co-operation with the students representing multiple professions was meaningful and pleasant, and that the café in a way strengthened a feeling of communality with other parents. The results lead the reader to think about parenting as individual's experience, although it is supported and guided in many ways by surrounding society.</p> <p>With the material gathered from the interviews with parents, it is possible to state that the family café is an excellent way of reaching families and it serves as an important meeting point for families with little children. The multiprofessional nature and environment, which the Metropolia <u>UAS</u> represent, is met with a growing interest and it is given a careful green light. More studies on the current state of the family café and the possibilities it offers to families is still needed. The multiprofessional and multidimensional team effort is seen as a positive and effective way of reaching a multitude of people with different skillsets and knowledge and bringing them together.</p>	
Keywords	family café, communality, families with children, multiprofessionalism

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Moniammatillinen perhekahvila	3
3	Vanhemmuus odotusten ja vaatimusten keskellä	4
3.1	Vanhemmuuteen liittyvä uupumus ja vanhemmuuden voimavarat	4
3.2	Kasvatustyö ja sen tukeminen	6
3.3	Yhteisöllisyys ja vertaistuki vanhemmuutta tukemassa	6
4	Opinnäytetyön tavoite ja tutkimuskysymykset	8
5	Opinnäytetyön toteutus ja tulokset	9
5.1	Toteutus	9
5.2	Tulokset	11
5.2.1	Yhteisöllisyys ja perhekahvila	12
5.2.2	Moniammatilliset opiskelijat	13
5.2.3	Vanhemmuus, kasvatustyö ja matalan kynnyksen toiminta	14
6	Johtopäätökset	15
7	Pohdinta	18
	Lähteet	21
	Liitteet	
	Liite 1. Haastattelurunko	

1 Johdanto

Opinnäytetyöni on nimeltään Voimaa yhteisöllisyydestä – moniammatillinen perhekahvila vanhempien kasvatustyön tukena. Teen opinnäytetyöni yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Tavoitteenani on tuottaa tietoa Metropolia Ammattikorkeakoulun pilotista, moniammatillisesta perhekahvilasta ja siitä, miten kahvila voi tukea lapsiperheiden vanhempia kasvatustyössään. Opinnäytetyössäni liikutaan suomalaisten lapsiperheiden ja perheiden vanhempien kokemusmaailmoissa. Sosiaalipedagogiseksi näkökulmaksi olen valinnut yhteisöllisyyden. Haluan opinnäytetyöni avulla havainnollistaa yhteisöllisyyden mahdollisia voimavarallisia ulottuvuuksia perhekahvilatoiminnassa.

Suomi on lapsi- ja perheystävällinen yhteiskunta, jossa huolehditaan esimerkiksi vahvasti lapsiperheen toimeentulosta. Vaikka lapsiperheillä onkin usein korkeampi köyhyysriski, tuilla ja palveluilla kompensoidaan taloudellista tilannetta. Suomalaiset lapsiperheet ovat oikeutettuja esimerkiksi erilaisiin vanhempainpäivärahoihin, lapsilisään, äitiyspakkaukseen, lastenhoidon tukiin sekä elatustukeen (Kela 2022). Lisäksi kunnat saattavat tarjota Kelan tukien lisäksi omia tukiaan lapsiperheille. Esimerkiksi Helsinki tarjoaa kuntalaisilleen kotihoidon tukeen Helsinki-lisää (Helsingin kaupunki 2021). Kansainvälisesti tarkasteltuna Suomessa onkin lapsille ja perheille tarjolla runsaasti etuuksia ja tukimuotoja. Perheiden rooli on yhteiskunnassa suuri, ja hyvinvointivaltio tarjoaa myös osaltaan turvaa, joka täydentää perheen roolia hoivan tarjoajana. (Heinänen 2021: 127–128.) Lähes yhdeksän kymmenestä pikkulasten vanhemmasta kokee elämänlaatunsa hyväksi tai erittäin hyväksi (Haapala ym. 2020).

Kuitenkin tutkimusten mukaan suomalaiset vanhemmat ovat seitsemänneksi uupuneimpia vanhemmuuden roolissaan (Roskam ym. 2021: 60). Ahdistus, jota vanhemmuuteen liittyen koetaan, on lisääntynyt 1990-luvulta lähtien (Sihvonen 2018: 443). Vanhemmuudesta on tullut enenevässä määrin julkisen kiinnostuksen kohde ja julkisessa keskustelussa määrittävää. (Roskam ym. 2021: 74). Vanhempien odotetaan olevan täydellisiä ja kaikenlaisten lasten ongelmien katsotaan johtuvan huonosta tai epäsopivasta vanhemmuudesta (ks. Autio & Eräranta & Myllyniemi: 177 ja Sihvonen 2020: 11). Lisäksi vanhempien oletetaan pärjäävän yksin tässä vaativassa kasvatustehtävässään (Mäkelä 2019: 16). Perheille suunnatuista palveluista on leikattu 90-luvulta lähtien ja nykyiset perhepoliittiset ohjelmat korostavat vanhempien omaa roolia kasvatuksessa ja siinä onnistumisessa (Sihvonen 2018: 443).

Perheille on julkisella sektorilla tarjolla erilaisia palveluita, joiden tehtävänä on tukea vanhempia tai muita huoltajia turvaamaan lasten hyvinvointi ja kasvatusta. Tällaisia palveluita ovat esimerkiksi varhaiskasvatusta, esiopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta, neuvolat, kasvatusta- ja perheneuvonta, lastensuojelu, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto sekä erilaiset lasten elatuksen tuet. (Sosiaali- ja terveysministeriö.)

Perheet voisivat myös hyötyä matalan kynnyksen palvelutoiminnasta, joka tukisi vanhempia omien verkostojensa sekä rooliensa rakentamisessa. Rooli vanhempana ei olekaan itsestäänselvyys vaan se luodaan erilaisissa yhteisöissä. (Heinänen 2021: 136.) Tällainen matalan kynnyksen kohtaamispaikka voi olla esimerkiksi perhekahvila, joka on kaikille lapsiperheille avoin kohtaamispaikka. Perhekahvilat tarjoavat tyypillisesti vanhemmille mahdollisuuden vertaistukeen sekä lapsille omanikäistä leikkiseuraa. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2020). Myös kansallisissa sosiaali- ja terveyspolitiikan kehittämissuunnitelmissa on painopisteen suuntaa siirretty kohti ehkäiseviä palveluita, joihin voidaan laskea mukaan muun muassa arjen tukeminen ja yhteisöllinen toiminta (Halme & Perälä 2014: 216).

Metropolia Ammattikorkeakoulu on pilotoimassa syksyllä 2021 moniammatillista perhekahvilaa. Moniammatillinen perhekahvila on avoin kohtaamispaikka lapsiperheille, Metropolian opiskelijoille ja opettajille sekä Mannerheimin lastensuojeluliiton Myllypuron alueyhdistyksen työntekijöille. Moniammatillisessa perhekahvilassa eri hyvinvointialojen opiskelijat järjestävät kahvilaan tuleville perheille ohjelmaa, tietoisuuksia sekä toiminnallisia yhteishetkiä lasten kanssa. Lisäksi ohjelmaan kuuluu vapaamuotoista seurustelua ja oleskelua. (Metropolia 2020a.) Perhekahvilan tavoitteina on mahdollistaa vertaistukea lapsiperheille kohtaamispaikan avulla, tarjota vanhemmille tukea lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseksi sekä tarjota lapsille ja vanhemmille vertaistukea (Hakanen 2021). Toimintaan osallistuu myös Mannerheimin Lastensuojeluliiton vapaaehtoisia jäseniä ohjaamaan toimintaa (MLL Myllypuron paikallisyhdistys 2021).

Opinnäytetyölläni tavoittelen työelämäkumppaniilleni, Metropolia Ammattikorkeakoulun HyMy-kylälle, konkreettista tietoa moniammatillisesta perhekahvilapilotista. Tarkoitukseni on kerätä tietoa moniammatillisen perhekahvilan mahdollisuuksista kahvilaan tulevien vanhempien tukemisessa. Tästä perhekahvilasta tekee poikkeavan sen moniammatillinen luonne, ja tarkoitukseni onkin kysyä osallistujaperheiltä, miten he kokivat saamansa moniammatillisen ohjauksen ja tiedon hyödyttävän heitä.

Opinnäytetyöni alkaa toimintaympäristön, HyMy-kylän moniammatillisen perhekahvilan, esittelyllä. Tämän jälkeen pohdin vanhemmuutta odotusten ja vaatimusten keskellä, vanhemmuuteen liittyviä voimavaroja, yhteisöllisyyttä, vertaistukea ja kasvatustyön tukemista. Tästä siirryn avaamaan opinnäytetyöni tutkimuskysymystä ja opinnäytetyöni tavoitteita. Tämän jälkeen kuvaan saavuttamiani tuloksia ja tekemiäni johtopäätöksiä. Työni päättyy pohdintaan. Liitteenä on aineiston keruussa käyttämäni haastattelurunko.

2 Moniammatillinen perhekahvila

Perhekahvilan toiminta tapahtuu fyysisesti Metropolia Ammattikorkeakoulun HyMy-kylässä Myllypurossa.

HyMy-kylä on Metropolia Ammattikorkeakoulun ihmislähtöinen ja monialainen oppimis- ja kehittämisympäristö, jossa opiskelijat harjoittelevat keskeisiä asiakastyöskentelyn ammattikäytäntöjä, yksilöllistä palveluiden muotoilua, uusien palveluiden konseptointia sekä innovatiivista kehittämistä. HyMy-kylässä toimitaan ja tuotetaan palveluita niin fysioterapian, suunhoidon, osteopatian, optometrian, jalkaterapian kuin geronomiankin alueilla. (Metropolia 2020b.) Moniammatillinen perhekahvila kuuluu HyMy-kylän perhepalveluihin. HyMy-kylän perhepalveluiden tavoitteisiin kuuluu edistää perheen ja sen jäsenten terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä perhe-elämän eri vaiheissa sekä luoda opiskelijoille motivoivia ja merkityksellisiä oppimistilanteita työelämässä tarvittavan osaamisen saavuttamiseksi. HyMy-kylän perhepalveluiden toiminta-ajatuksena on toteuttaa monialaista perhepalvelukokonaisuutta, joka täydentää perheille ja sen jäsenille suunnattujen palveluiden tarjontaa yhteiskunnassa sekä kokeilla, tutkia ja kehittää uusia perhepalveluita osallistuvasti perheiden ja sen jäsenten sekä muiden sidosryhmien kanssa. (Hakanen 2021.)

Moniammatillinen perhekahvila on ollut alun perin HyMy-kylän toiminnassa kehitetty innovaatio, jonka luomistyössä olen ollut mukana kahden sairaanhoitajaopiskelijan kanssa. Olemme kehittäneet moniammatillisen perhekahvilan Metropolia Ammattikorkeakoulun perhetiimin tilauksesta keväällä 2021 osana innovaatio-opintojamme. Moniammatillisessa perhekahvilassa on tarkoituksena tarjota sen kävijävanhemmille monipuolisesti erilaista tietoa ja tukea. Tätä tietoa ja tukea tarjoavat eri hyvinvointialojen opiskelijat järjestämällä tietoiskuja lapsiperheitä kiinnostavista teemoista tai toteuttamalla erilaisia toiminnallisia hetkiä lapsille ja heidän vanhemmilleen.

Moniammatillisuudella mielletään tyypillisesti eri ammattikuntien keskenään tekemää yhteistyötä. Moniammatillisuudella tarkoitetaan erilaisia asiakas- ja potilastyön vuorovaikutustilanteita. Sosiaali- ja terveysalan tutkimuksessa yhteistyötä kuvaavina ilmaisuina on käytetty vuorovaikutuksen vaihtoaluetta, asiakkaiden ja ammattilaisten yhteistoiminnallisuutta, jaettua asiakkuutta ja jaettua asiantuntijuutta. (Kekoni ym. 2019). Moniammatillisessa yhteistyössä on mukana useita eri asiantuntijoita eri organisaatioista ja ammattikunnista, sillä asiakkaiden ongelmien tunnistaminen ja niihin ratkaisuvaihtoehtojen miettiminen vaativat usean eri alan osaamista (Kekoni ym. 2019).

Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillisessa perhekahvilassa moniammatillisuuden voisikin ajatella olevan ennen kaikkea vanhempien ja lasten käyttöönsä saamaa monipuolista ja monialaista asiantuntijuutta.

3 Vanhemmuus odotusten ja vaatimusten keskellä

Tässä luvussa avataan suomalaisen yhteiskunnan vanhemmuutta, johon liittyvät niin uupumus kuin vanhemmuuteen kuuluvat voimavaratkin. Luvussa pohditaan vanhempien tekemää kasvatustyötä ja erilaisia keinoja sen tukemiseen. Yhteisöllisyys esitellään yhtenä tällaisena kasvatustyön tuen keinona.

3.1 Vanhemmuuteen liittyvä uupumus ja vanhemmuuden voimavarat

Suomessa vanhemmuuteen liittyvä ahdistus on kasvanut 90-luvun laman ja sitä seuranneiden perheiden palveluihin kohdistuneiden leikkausten myötä (Sihvonen 2018: 443). Alkuvuodesta 2021 julkaistu kansainvälinen vertailututkimus selvitti vanhemmuuteen liittyvää uupumusta 42 maassa. Suomi sijoittui listassa seitsemänneksi vanhemmuuteen liittyvän uupuneisuuden osalta. (Roskam ym. 2021: 60.) Tutkimuksessa saavutetut tulokset viittaavat siihen, että länsimaiset arvot altistavat vanhempia suuremmalle määrälle stressiä (Roskam ym. 2021: 58). Tutkimuksen mukaan vanhemmuuteen liittyvän loppuunpalamisen ja länsimaissa vallitsevan yksilökeskeisyyden välillä voidaan nähdä yhteys (Roskam ym. 2021: 73).

Sekä sosiaalinen media että yleiset odotukset osallistuvat vanhemmuuden määrittelyyn. Näillä alustoilla syntyvät käsitykset ja odotukset muokkaavat kuvaa siitä, millaista on hyvä vanhemmuus ja kuinka paljon tällainen hyvä vanhemmuus asettaa vaatimuksia yksilöiden omalle toiminnalle. (Heinänen 2021: 124–125.)

Vanhempien roolia sekä vastuullisuutta on alettu myös korostaa erilaisissa perheille osoitetuissa palveluissa sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa (Sihvonen 2018: 443, Autio & Eräranta & Myllyniemi 2008: 177). Hyvään vanhemmuuteen nähdään usein liitettävän erilaisia vastuullisuuden ja pätevyyden kompetensseja (Sihvonen 2018: 444–445). Ylipäätään vanhemmuuden tukemiseen ja oikeanlaiseen vanhemmuuteen liittyvä keskustelu on lisääntynyt Suomessa 90-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa (Sihvonen 2020: 23). Vanhemmuudesta onkin tullut enenevässä määrin julkisen kiinnostuksen kohde ja julkisuudessa määrittävän normiston sanelemaa. (Roskam ym. 2021: 74). Vanhemmuuteen liitetään tiettyjä arvoja ja odotuksia esimerkiksi siitä, että vanhemmat pärjäävät yksin. Kuitenkin samaan aikaan vanhempia ja vanhempien pätevyyttä kohtaan tunnetaan epäluottamusta (Autio ym. 2008: 177). Sihvonen (2020) esittää, että vanhemmuuteen liittyy determinististä ajattelua, jossa vanhemmuuteen liitettyjen kykyjen puuttumisen ja lasten moninaisten ongelmien välillä nähdään syy-seuraussuhde. (Sihvonen 2020: 11.) Toisin sanoen nähdään, että vanhempien kyvyttömyys täyttää vanhemmuudelle asetettuja kriteereitä aiheuttaa lasten pahoinvointia.

Pienten lasten vanhemmuudesta välittyikin raskas kuva mediassa (ks. Haapala ym. 2020 ja Heinänen 2021: 134). Julkisesta keskustelusta puuttuu ulottuvuus, jossa vanhemmuus nähdään antoisana ja rikastuttavana, ja tämä johtaa keskustelun epätasapainoiseen painottumiseen (Heinänen 2021: 134).

Kuitenkin suomalaisen yhteiskunnan lapsiperheet raportoivat olevansa tyytyväisiä saavutuksiinsa sekä kokevansa elämänlaatunsa hyvänä (Haapala ym. 2020). Suomi on lapsi- ja perheystävällinen yhteiskunta, jossa huolehditaan esimerkiksi vahvasti lapsiperheiden toimeentulosta (Heinänen 2021: 127). Lapsiperheillä on myös voimavaroja. Voimavarojen tarkoitus on auttaa selviytymään arjessa, antaa tukea sekä voimaa. Lapsiperheiden voimavaroja antaviksi tekijöiksi katsotaan esimerkiksi vanhemmuus, parisuhde, äitiyteen ja isyyteen kasvu, lapsen hoito ja kasvatusta, perheen tukiverkosto, asuminen ja tulevaisuuden näkymät (Terveystieteiden tutkimuskeskus, ks. myös Halme & Perälä 2014: 225-226). Lapsiperheen voimavaroja voivat olla myös perheen riittävä tieto vanhemmuudesta, vauvan hoitamisen osaaminen, epävarmojen tunteiden käsittelyyn pystyminen, riittävän hyväksi vanhemmaksi itsensä tunteminen, tuen saaminen muilta lapsiperheiltä sekä paikkakunnan riittävät lapsiperhepalvelut (Hakulinen & Pelkonen 2020).

FinTerveys 2017 -tutkimuksen mukaan pikkulasten vanhemmista lähes yhdeksän kymmenestä kokee elämänlaatunsa hyväksi tai erittäin hyväksi. Pikkulasten

vanhemmat ovat myös tyytyväisempiä saavutuksiinsa elämässä ja perhe-elämässä kuin muut samanikäiset. (Haapala ym. 2020.)

3.2 Kasvatustyö ja sen tukeminen

Kasvatustyöllä tarkoitetaan kaikkea sitä toimintaa, jolla vanhempi vaikuttaa lapseensa. Kasvatuksen yhtenä tavoitteena on tukea lasta selviytymään elämässään itsenäisesti. Lapsi tulee kasvamaan osaksi perhettään ja yhteiskuntaa, ja kasvatuksessa hän oppii, mikä on oikein ja mikä väärin, mikä arvokasta ja mikä vältettävää sekä mikä on sopivaa ja mikä epäsopivaa. Lapsi oppii myös tuntemaan, mitkä ovat hänen oikeutensa, vastuunsa ja velvollisuutensa. Kasvatus on aina vuorovaikutuksellista, sillä myös lapsi vaikuttaa vanhempaansa. Esimerkiksi lapsen synnynnäinen temperamentti vaikuttaa siihen, millaista palautetta lapsi saa vanhemmaltaan. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2021.)

Vanhempi nähdään lapsensa ensisijaisena kasvattajana. Kuitenkin kasvatustyössä vanhemmalla voi olla tukena sukulaisia, ystäviä ja ammattilaisia. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2021.) Mäkelä (2019:16) esittääkin, että olisimme kaikki yhteisöllisesti vastuussa lapsistamme ja heidän vanhemmistaan, sisaruksistaan ja yhteisöllisen kasvatuksen varmistavista ammattilaisista ja vapaaehtoisista.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on julkaissut vuonna 2020 tutkimuksen perhekahviloistaan (Autio 2020). Tutkimuksessa perehdyttiin muun muassa aikaisempina vuosina kerättyyn kävijäkyselytietoon kahviloiden vaikuttavuudesta. Yksi aikaisempina vuosina tutkittu ulottuvuus oli vanhempien saama tuki kasvatustyöhön. Tietoa tästä ulottuvuudesta oli kerätty vuosina 2009, 2011 ja 2014. Tutkimuksessa esitellyn kävijäkyselyn mukaan vanhemmat raportoivat perhekahvilan tukeneen kasvatustyötä, tuoneen tietoa alueen lapsiperhepalveluista ja -tarjonnasta, tuoneen lisää varmuutta lastenhoitoon, tuoneen ideoita kasvatukseen sekä tuoneen vinkkejä arjen ongelmiin. (Autio 2020: 9.)

3.3 Yhteisöllisyys ja vertaistuki vanhemmuutta tukemassa

Yhteisöllisyydellä voidaan mieltää niin vuorovaikutusta, yhdessä olemista ja tekemisestä kuin henkilökohtaisesti merkittäviä suhteita sekä luottamusta ja yhteenkuuluvuutta. Yleiskäsitteenä yhteisöllisyyttä käytetään kuvaamaan ihmisten välistä yhteistyötä ja monenlaisia yhteistyön muotoja. (Paasivaara & Nikkilä 2010: 10-11.)

Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan työssäni muun muassa vanhemmuuden tehtävien jakamista. Mäkelä (2019: 11) kuvaa, että ihmislapset ovat tyypillisesti kasvaneet yhteisöissä, joissa on sisaruksia, tätejä ja setiä, isovanhempia sekä muita auttajia. Näin yhteisöllinen lastenkasvatus onkin ihmisen vahvuus. Vanhemmuuden tehtävien jakaminen suojaa uupumiselta liialliseen vanhemmuuden kuormaan, ja samalla vanhemmuudesta voi muodostua yksi suurinta tyydytystä tuovista elämän osa-alueista. Vanhemmuuden tehtäviä voidaan jakaa muun muassa lapsen hoitoon osallistumisen sekä opettamisen saralla, ja kun äidillä (lapsen biologisella pääkasvattajalla) on auttajia vanhemmuudessaan, hän voi olla parhaimmillaan sekä vanhempana että työelämässä. Yhteisöllisyys voidaankin nähdä voimavarana niin lapselle kuin äidillekin. (Mäkelä 2019: 12–15.)

Yhteisöön kuuluminen tuottaa kokemuksia avun antamisesta ja saamisesta, henkisestä ryhmään kuulumisesta sekä ystävyksien rakentumisesta (Kangasniemi ym. 2015: 16). Yhteisöllisessä vanhemmuuden tukemisessa pyritään kannustamaan vanhempia tukeutumaan toisiin vanhempiin, kun he pohtivat omaa vanhemmuuttaan. Vanhemmuuden voitaisiinkin toivoa vahvistuvan yhteisöissä jaetun tiedon, kokemusten ja vertaistuen avulla – ei vain ammattilaisten ja asiantuntijoiden tukemana. (Sihvonen 2020: 12). Yhteisö voidaan siis nähdä kasvun ja oppimisen otollisena ympäristönä, ja yhteisöllisyys tällaisen kasvatuksellisen työn tavoitteeksi (Nivala & Ryyänen 2019: 204).

Vaikka yhteiskunta näyttäisikin keskittyvän ennalta ehkäisevien palvelujen sijaan korjaaviin palveluihin (ks. Heinänen 2021), on olemassa tutkimustietoa, jonka mukaan matalan kynnyksen vertaistukeen perustuva toiminta voi vähentää vanhemmuuteen liittyvää stressiä ja lisätä hyvinvointia (ks. Kalland 2019 ja Kangasniemi ym. 2015). Avoimena kohtaamispaikkana perhekahvilat voivatkin vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä osallisuutta (ks. Kekkonen 2019).

Avointen kohtaamispaikkojen on myös havaittu lisäävän vanhempien välistä vertaistukea sekä vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutuksen tukemista (Halme & Kekkonen & Perälä 2012: 61). Avoimet kohtaamispaikat luovatkin tutkitusti otollisen maaperän vertaistuen kokemuksen syntymiseen sen kävijöiden välille (ks. esim. Rautaparta-Pennanen ym. 2022 ja Kangasniemi ym. 2015).

Vertaistuella tarkoitetaan kokemusten jakamista toisen saman kokeneen henkilön kanssa. Se on kokemustietoon perustuvaa tukea, jonka keskeisiä elementtejä ovat kuunteleminen ja kertominen. (Terveyskylä 2020.) Vertaistuen vaikuttavuudesta

vanhemmuuden tukemisessa on tutkimuksellista näyttöä. Kangasniemi ym. (2015) tutkivat vertaistukea terveyden edistämiseksi pikkulapsiperheiden äitien näkökulmasta. Tutkimuksessa kuvattiin pikkulapsiperheiden äitien kokemuksia ryhmässä saamastaan vertaistuesta. Kohtaamispaikkana tapaamisille toimi kolmannen sektorin järjestämä vanhempien kohtaamispaikka. Tapaamisten tuloksina havaittiin, että ryhmässä saatu vertaistuki on luonteeltaan vastavuoroista ja osallistavaa sekä arjen arvokkuutta vahvistavaa. Tapaamisissa toteutunut vastavuoroinen ja tasaveroinen yhdessäolo mahdollistivat kuulluksi ja nähdyksi tulemisen kokemuksen. (Kangasniemi ym. 2015: 14–16.) Äidit kuvasivat, että tällaisen toimijoista itsestään lähtevän, hyvään tähtäävän yhteisöllisyyden tulisi olla nykyisessä terveydenhuollossa tavoiteltavaa (Kangasniemi ym. 2015: 17).

Samankaltaisia tuloksia vertaistuen merkittävydestä on saavutettu McLeishin ja Redshawn (2017) toteuttamassa tutkimuksessa. Odottavilla ja juuri äideiksi tulleilla naisilla toteutettu arviointitutkimus osoitti, että vertaistuki voi auttaa vähentämään pahoinvointia ja ahdistusta vähentämällä eristyneisyyden tunteita ja stressiä sekä lisäämällä äitien omaa voimaantumista. Tapaamisissa saatu säännöllinen positiivinen palaute ja omien kokemusten jakaminen auttoivat äitejä normalisoimaan huoliaan sekä rakentamaan itsevarmuuttaan vanhemman roolissaan. (McLeish & Redshaw 2017: 11–12.) Toisen vanhemman tai vapaaehtoisen tarjoama vertaistuki, juttuseura ja kohtaaminen auttavat jaksamaan arjessa sekä ymmärtämään, että muillakin on samanlaisia huolia (Heiskanen ym. 2019: 32).

4 Opinnäytetyön tavoite ja tutkimuskysymykset

Tavoitteenani on opinnäytetyöni avulla tuottaa Metropolia Ammattikorkeakoululle tietoa pilottina toteutettavan moniammatillisen perhekahvilan merkityksestä kahvilassa käyville perheille. Kerään tietoa moniammatillisen perhekahvilan tarjoamasta tuesta kasvatustyöhön ja vanhemmuuden tehtävien jakamiseen.

Edellisessä luvussa esitelty Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekahvilatutkimuksen kävijäkyselyissä selvitetty kasvatustyön tuki toimii oman opinnäytetyöni aineistonkeruuta ohjaavana suuntana. Tarkoitukseni on kerätä tietoa siitä, millaista tukea moniammatillinen perhekahvila tarjoaa vanhempien kasvatustyön tueksi, ja tarkastella sitä, nouseeko siellä esiin kenties samankaltaisia teemoja kuin Mannerheimin Lastensuojeluliiton tutkimuksessa esitellyssä kävijäkyselykyselyssä.

Lisäksi haluan tietoa siitä, tuottaako Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillinen perhekahvila yhteisöllisyyden kokemusta kävijöilleen, ja jos tuottaa, niin toimiiko tämä koettu yhteisöllisyys vanhempia tukevana piirteenä.

Opinnäytetyössäni tutkimuskysymykseni onkin, *miten moniammatillinen perhekahvila tukee vanhempia kasvatustyössään yhteisöllisestä näkökulmasta tarkasteltuna*. Haluan opinnäytetyössäni selvittää sitä, saavatko kävijäperheet moniammatillisesta perhekahvilasta tukea vanhemmuuden tehtäviinsä. Vanhemmuuden tehtäviin lasketaan muun muassa lapsen kasvatusta ja lapsen hoiva (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2020) ja haluankin työssäni selvittää sitä, pystyvätkö perheet esimerkiksi jakamaan vanhemmuuteen liittyvää kasvatustehtäväänsä opiskelijoiden tuottaman opetuksen ja tiedon avulla tai saavatko he tukea vertaisiltaan kahvilakävijöiltä.

Olettamukseni on, että perhekahvila tarjoaa kävijävanhemmilleen paikan, jossa saada vertaistukea toisilta vanhemmilta, ja näin perhekahvilassa voisi syntyä kokemus yhteisöllisyydestä.

5 Opinnäytetyön toteutus ja tulokset

Tässä luvussa käydään läpi opinnäytetyöhöni liittyviä toteutuksellisia seikkoja. Opinnäytetyössäni aineisto on kerätty haastatteluilla, ja näille haastatteluille on niiden keräämisen jälkeen tehty sisällönanalyysi teemoittelemalla. Tässä kappaleessa käydään aineiston keräämisen menetelmällisten valintojen kuvauksen jälkeen läpi haastatteluilla saavutettuja tuloksia.

5.1 Toteutus

Opinnäytetyöprosessini on saanut alkunsa keväällä 2021 oltuani mukana innovoimassa moniammatillista perhekahvilaa kahden sairaanhoitajaopiskelijan kanssa. Kahvilan aloitettua toimintansa totesin, että haluan seurata uuden kahvilan prosessia vielä pidemmälle, ja sovin yhteistyöstä opinnäytetyön tekemistä varten Metropolia Ammattikorkeakoulun HyMy-kylän perheteimin kanssa. Laadittuani tutkimussuunnitelman ja mietittyäni opinnäytetyölleni asettamiani tavoitteitani ryhdyin keräämään tutkimusaineistoa. Tässä alaluvussa avaan tekemiäni menetelmällisiä valintoja toteutuksen suhteen.

Opinnäytetyöni edustaa laadullista tutkimusta. Pyrin opinnäytetyöni avulla tuottamaan tietoa perhekahvilassa käyvien vanhempien kokemuksista ja ajatuksista.

Tarkoitukseni on lisätä ymmärrystä vanhempien käsityksistä moniammatillisessa perhekahvilassa saamastaan kasvatustyön ja vanhemmuuden tehtävien jakamisen tuesta. Toissijaisena tavoitteena opinnäytetyölläni on myös perhekahvilaan liittyvien käytäntöjen kehittäminen. Metropolia Ammattikorkeakoulun perhetiimi tarvitsee moniammatillisen perhekahvilan pilottitoteutuksesta tietoa sen mahdollista jatkoa varten. Näin tiedon karttuessa myös käytännöllä on mahdollisuus kehittyä mahdollisissa pilottivaihetta seuraavissa jatkototeutuksissa.

Olen aineiston keräämiseen liittyen valinnut aineiston keruutavaksi haastattelun.

Keräämiäni haastattelujen avulla pyrin saamaan vastauksia tutkimuskysymykseeni, *miten moniammatillinen perhekahvila tukee vanhempia kasvatustyössään yhteisöllisestä näkökulmasta tarkasteltuna*. Haastatteluja avaen tarkemmin allaolevassa kappaleessa, jossa kuvaan saamiani tuloksia. Valitsin haastattelun aineiston keräämiseen, sillä tarkoitukseni on pyrkiä ymmärtämään kasvatustyölle mahdollisesti tarjoutuneen tuen laatua, tuen yhteisöllisiä ominaisuuksia ja tuen merkitystä kävijävanhemmille. Opinnäytetyössäni minua kiinnostavatkin kahvilassa käyvien vanhempien subjektiiviset kokemukset. Näin olenkin päätenyt haastatteluun esimerkiksi lomaketyylisen tiedonkeruun sijaan aineistonhankintatapana.

Aikaisemmissa tutkimuksissa tietoa on kerätty muun muassa kyselylomakkeilla (ks. esim. Kalland 2019). Haastattelut nauhoitan äänitiedostoina kerättyäni tähän ensi jokaiselta tutkittavalta tutkittavan suostumuksen.

Toteutan haastattelun teemahaastatteluna. Teemahaastattelun teemoiksi olen valinnut yhteisöllisyyden ja moniammatillisuuden ulottuvuudet sekä Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekahvilatutkimuksessa esiin nousseen kasvatustyön tuen (Autio 2020: 9). Teemojen on tarkoitus toimia haastatteluiden suuntaa strukturoivina elementteinä. Tarkoitukseni onkin kerätä tietoa siitä, näkyykö yhteisöllisyys voimavarana sekä miten moniammatillinen kohtaaminen näkyy vanhemmille tarjoutuvassa kasvatustyön tuessa. Voi myös olla, että haastatteluissa esiin nousee teemojen ulkopuolisia tekijöitä. Haastattelut suoritan joko fyysisesti paikan päällä viimeisen kahvilakerran jälkeen, puhelimitse tai verkkoyhteyttä käyttäen – mikä tapa tutkittavalle parhaiten sopiikaan.

Haasteeksi moniammatillisuuden tutkimisessa haastattelujen avulla voidaan nähdä se, että en välttämättä saa haastateltaviksieni riittävästi vanhempia, jotka ovat osallistuneet eri tutkintoja edustavien opiskelijoiden ohjaamille perhekahvilakerroille. Näin tietoa voi

kertyä vain esimerkiksi yhden ammattikunnan ohjaamasta perhekahvilakokemuksesta. Minun tuleekin huomioida tämä haastatteluissa ja pyrkiä saamaan haastateltaviksi vanhempia, jotka ovat osallistuneet vähintään kahta eri tutkintoa edustavien opiskelijoiden ohjaamille perhekahvilakerroille.

Aineiston analysoimisessa käytän litterointia – eli kirjoitan auki vanhemmilta kerätyn haastatteluaineiston, jonka jälkeen ryhmittelen aineiston siinä esiintyvien teemojen mukaan. Aineiston teemoittelussa minua ohjaa haastattelussa toiminut teemoittelu. Teemoja haastatteluissa ovat yhteisöllisyys, moniammatilliset opiskelijat ja kasvatustyön tuki. Toteutan aineiston tarkemman teemoittelun taulukointien avulla, jolloin voin havainnoida sitä, mitkä seikat aineistossa nousevat keskeisiksi, ja mahdollisten tulosten kautta olennaisiksi.

5.2 Tulokset

Kaikki haastattelut järjestettiin paikan päällä Metropolia Ammattikorkeakoululla. Keräsin haastatteluista kiinnostuneita vanhempia jakamalla kahvilakävijöille tietoa tekemästani opinnäytetyöstä ja perhekahvilan roolista siinä. Jokainen haastatteluun osallistunut vanhempi jäi kahvilakerran jälkeen haastateltavakseni, ja haastattelut toteutettiin joko kahvilassa sen tyhjennyttyä muista asiakkaista tai toisessa rauhallisessa tilassa kampuksella. Haastattelujen keston ja sisältöön vaikutti osaltaan se, että jokaisella haastateltavalla oli mukanaan oma pieni lapsensa, jonka kanssa he olivat osallistuneet perhekahvilakerralle. Tämä näkyi muun muassa siinä, että jouduin hiukan muokkaamaan esitettyjä kysymyksiä sen mukaan, kuinka hyvin haastateltava vanhempi pystyi keskittymään haastatteluhetkeen.

Haastatteluja kertyi yhteensä viisi, joista ensimmäiset kaksi sain kerättyä ensimmäisellä haastattelukierroksella joulukuussa 2021. Loput kolme haastattelua sain kerättyä toukokuussa 2022. Perhekahvila oli jonkin aikaa keväällä 2022 kiinni kiristyneiden koronarajoitusten vuoksi, minkä takia aineiston kerääminen viivästyi. Haastattelut olivat pituudeltaan kymmenestä minuutista puoleen tuntiin. Haastateltavista vanhemmista neljä viidestä oli osallistunut useamman eri hyvinvointialoja edustavien opiskelijoiden järjestämälle perhekahvilakerralle. Yksi vanhemmista oli ollut vain kerran perhekahvilassa.

Haastatteluissa vanhemmat toivat esiin perhekahvilan matalan kynnyksen kohtaamispaikkana vahvistaneen heidän jaksamistaan vanhempana, yhteistyön moniammatillisten opiskelijoiden kanssa olleen mielekästä sekä perhekahvilan olleen

jonkinasteisesti yhteisöllisyyteen tukeva. Alla olevissa alaluvuissa avataan teemojen kautta haastatteluissa esiin nousseita tuloksia.

5.2.1 Yhteisöllisyys ja perhekahvila

Haastattelujen ensimmäiseksi teemaksi sisältöä analysoidessani nousi kysymys yhteisöllisyydestä ja sen läsnäolosta tai -olemattomuudesta. Suurin osa haastatteluista vanhemmista kuvasi yhteisöllisyyttä samansuuntaisesti. Yhteisöllisyyden nähtiin kattavan yhdessä tekemisen ja olemisen teemat, ajatusten vaihdon sekä lähipiirin ja vertaisten tuen. Yhteisöllisyys nähtiin myös tärkeänä pikkulapsiaikaan linkittyvän yksinäisyyden tunteen haastajana, ja eräs vanhemmista kuvasikin yhteisöllisyyttä seuraavasti: ”Se on kotiäidille tosi tärkeää. Kotiäitinä sitä on tosi yksin ja mielellään lähtee muualle, että pääsee tapaamaan ihmisiä ja saa vertaistukea. Se [yhteisöllisyys] mahdollistaa sen, että voin kysyä muilta miten niillä menee ja saan itse vinkkejä arkeen.”

Haastatelluista vanhemmista kaksi viidestä kuvasi kokeneensa Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillisessa perhekahvilassa jonkinasteista yhteisöllisyyttä. Tämän yhteisöllisyyden kokemuksen nähtiin syntyvän ennen kaikkea tutustumisesta toisiin kävijävanhempiin ja heidän kanssaan tulleesta ajatustenvaihdosta. Kaksi vanhemmista vastasi, että perhekahvilassa ei syntynyt yhteisöllisyyden kokemusta ja yksi totesi perhekahvilan sisältäneen tällaisia ylläkuvatun kaltaisia yhteisöllisyyden elementtejä, mutta että yhteisöllisyyden kokemuksen syntymiseen tarvittaisiin enemmän perhekahvilakertoja ja -käyntejä. Kysymykseen yhteisöllisestä vanhemmuudesta tuli vaihtelevia vastauksia, mutta useammassa vastauksessa katsottiin sen tarkoittavan jonkinlaista koko kylä kasvattaa -periaatetta. Muutamassa vastauksessa korostui myös vanhempien keskinäinen tiivis yhteistyö. Tällainen kokemus yhteisöllisestä vanhemmuudesta perhekahvilassa syntyi kahdelle viidestä haastatellusta vanhemmasta.

Haastatellut vanhemmat kertoivat jääneensä kaipaamaan yhteisöllisyyden kokemuksesta enemmän aikaa toisten vanhempien kanssa ja näin mahdollisuutta päästä tutustumaan toisiin vanhempiin. Kokemus kuulluksi tulemisesta jäi muutamalta vanhemmalta puuttumaan. Yksi vanhemmista ei kokenut kaivanneensa mitään erityistä yhteisöllisyyttä perhekahvilassa käydessään vaan totesi ihan ”normaalin kanssakäymisen” riittäneen.

Kysymykseen, pystyikö haastateltu vanhempi jakamaan muiden kahvilassa käyneiden vanhempien kanssa vanhemmuuden rooliaan, tuli vaihtelevia vastauksia. Yksi vanhemmista vastasi, että pystyi, mutta kolme muuta vanhempaa vastasi, että eivät pystyneet. Näissä vastauksissa nousi esiin, että nämä vanhemmat eivät kokeneet tietävänsä tarpeeksi, jotta kokisivat voivansa neuvoa muita vanhempia. Yksi vanhemmista vastasi, että pystyi jakamaan jonkin verran, mutta sanoi samalla, että ”perhekahvila on kuitenkin semmonen [paikka], että vanhemmat ehkä näyttää, että asiat saattaa olla paremmin kotona kuin olisikaan oikeasti”.

Mielenkiintoista kyllä, suurin osa vanhemmista vastasi kuitenkin saaneensa toisilta vanhemmilta vertaistukea omaan rooliinsa vanhempana. Neljä viidestä vanhemmista vastasi, että perhekahvilassa sai vertaistukea toisilta vanhemmilta. Näissä vastauksissa vertaistuen tärkeiksi piirteiksi mainittiin muun muassa mahdollisuus peilata omaa tilannetta toisten tilanteisiin sekä mahdollisuus peilata lapsen kehitysvaiheita. Yksi vanhemmista totesi, että ei saanut, mutta ei myöskään tarvinnut muilta vertaistukea.

Muilta ohjaajilta ja opiskelijoilta vanhemmat kuvasivat saaneensa tukea ja vahvistusta sille, että ”tekee oikein”. Yksi haastatelluista vanhemmista totesi kuitenkin saaneensa enemmän tukea toisilta vanhemmilta kuin opiskelijoilta ja ohjaajilta, ja kertoi tähän vaikuttaneen kahdenkeskisten keskustelujen vähäisyyden. Opiskelijoiden antamaa tukea kuvattiin kohtaamiseksi ja kuuntelemiseksi. Yksi vanhemmista sanoitti tätä seuraavasti: ”Se [tuki] lähtee siitä, että tullaan ovesta sisään ja opiskelija tervehtii meidät molemmat.”

5.2.2 Moniammatilliset opiskelijat

Toisena haastattelujen teemana olivat moniammatilliset opiskelijat, jotka olivat järjestämässä ohjelmaa ja tietoiskuja kahvilassa käyville perheille. Moniammatilliset opiskelijat edustivat niin sosionomi-, toimintaterapia-, osteopatia- kuin fysioterapiatutkintojakin.

Haastatellut vanhemmat kuvasivat enimmäkseen opiskelijoiden ottaneen vanhemmat huomioon hyvin ja aktiivisesti. Yksi vanhemmista toivoi, että opiskelijat olisivat olleet rohkeampia ja esimerkiksi ottaneet enemmän kontaktia lapsiin. Neljä viidestä vanhemmista kuvasi saaneensa opiskelijoilta uutta tietoa. Yksi vanhemmista toi esiin, että tietoa ei saanut, koska perhekahvilan resurssit eivät mahdollistaneet sitä, että vanhempi olisi voinut kunnolla keskittyä toimintahetkiin tai opiskelijoiden pitämiin

tietoiskuihin. Opiskelijat saivat kaikilta vanhemmilta kuitenkin kehuja aktiivisesta läsnäolosta ja siitä, että miltei kaikki opiskelijat huomioivat lapset leikkimällä lasten kanssa.

Haastatteluissa vanhemmat toivat esiin, että erityisesti suuhygienistiopiskelijoiden pitämä tietoisku sekä toimintaterapeuttiopiskelijoiden järjestämä toiminnallinen tempurata olivat olleet heidän ja heidän lastensa tarpeisiin vastaavia. Kaksi viidestä vanhemmasta kuvasi haastatteluissa jääneensä kaipaamaan erityisesti tietoa lapsen kasvusta ja kehityksestä ja positiivisen kasvatuksen merkityksestä. Yksi vanhemmista ei kaivannut mitään erityistä ohjelmaa vaan totesi pelkän leikkiseuran ja leikityksen riittäneen heille.

Yleisesti ottaen vanhemmat ilmaisivat ohjauksen olleen monipuolista, mutta kaksi vanhempaa toi esiin sen, että ohjauksen sijaan he olisivat kaivanneet enemmän aikaa kahdenkeskiselle juttelulle opiskelijoiden kanssa.

5.2.3 Vanhemmuus, kasvatustyö ja matalan kynnyksen toiminta

Viimeisessä haastatteluteemassa vanhemmat pääsivät vastaamaan kysymyksiin vanhemmuuden ja kasvatustyön tukemisesta sekä siitä, kykenikö Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillinen perhekahvila vastaamaan näihin tarpeisiin.

Kaikki haastatellut viisi vanhempaa kuvasivat perhekahvilan tukeneen heitä heidän vanhemmuudessaan. Saatua tukea kuvailtiin muun muassa näin: ”Se on paineen lievittämistä siitä, että on paljon kaksin kotona lapsen kanssa. Se [tuki] on sitä, että saan puhua ja kysellä opiskelijoilta, joilla alan koulutusta. Heiltä olen saanut kasvatuksellista tietoa.” Tukea kuvailtiin myös näin: ”Se ylittääään, että tämä [perhekahvila] on olemassa ja tulee kotoa lähdettyä tänne, niin siinä tapahtuu se ensimmäinen tuki jaksamisen kannalta.”

Kolme viidestä vanhemmista nosti erikseen esiin perhekahvilassa kokemansa vertaistuen, kaksi kertoi tuen ilmenneen saatuina vinkkeinä ja ideoina, ja yksi vanhemmista kertoi perhekahvilassa saamansa seuran olleen hänelle yksinään riittävä tuki. Yksi haastatelluista vanhemmista toi ilmi, että jäi kaipaamaan avoimempia keskusteluja. Hän sanoitti näin kaipaamaansa tukea: ”Ehkä olisin halunnut käydä keskusteluissa siellä harmaalla alueella, siellä jaksamisen alueella, mitä lapsiperhearkikin vanhemmalla voi oikeasti olla. Olisin kaivannut tukea niihin, että

millaisia voimavarallisia asioita vanhemmat voisi tehdä, että arki helpottuu. Niitä käytännön niksejä.”

Neljä viidestä haastattelusta vanhemmasta kertoi perhekahvilassa käymisen myös tukeneen heitä heidän kasvatustyössään vanhempana. Tätä tukea kuvailtiin muun muassa saatuna tietona ja informaationa, hyvänä siirtymäapuna päiväkodin aloittamisessa, lapsen kehitykselle suotuisina sosiaalisina suhteina sekä viikkoa rytmittävänä, säännöllisenä hetkenä päästä tapaamaan toisia ihmisiä. Haastatelluista vanhemmista yksi toi esiin, että ei tarvitse tukea kasvatustyöhönsä, mutta olisi kyllä saanut sitä, jos sille olisi ollut tarvetta.

Kukaan perhekahvilassa käyneistä, haastatteluun osallistuneista vanhemmista ei kokenut saaneensa perhekahvilassa tietoa alueen lapsiperhepalvelutarjonnasta. Lopuissa teeman haastattelukysymyksissä vanhempien mielipiteet hajautuivat eikä niistä ollut mahdollista muodostaa yhdensuuntaisia tuloksia. Kysymyksissä siitä, onko perhekahvilassa käyminen tuonut vanhemmille varmuutta lastenhoitoon, vinkkejä arjen ongelmiin tai ideoita lasten kasvatukseen, vanhemmat vastasivat keskenään hyvinkin eriävästi. Esimerkiksi kysymykseen siitä, onko perhekahvilassa käyminen tuonut vanhemmalla vinkkejä lastenhoitoon vastattiin muun muassa näin: ”Ei, mutta se olisi tärkeä asia. Olisi kiva saada tietoa arjen voimavaroista, esimerkiksi joku luento tällaisesta. Joskus kotona tuntuu työläältä pienen vauvan kanssa niin olisi hienoa saada vinkkejä.” Toinen vanhempi taas kertoi saaneensa esimerkiksi erilaisia leikki-ideoita, joita hän on ottanut jo käyttöön arjessaan. Yksi vanhemmista kuvasi perhekahvilassa käymisen tuoneen hänelle rohkeutta kokeilla pienenkin vauvan kanssa aktiviteetteja.

6 Johtopäätökset

Tässä kappaleessa käydään läpi aineiston perusteella tekemäni johtopäätökset.

Saadakseni vastauksen tutkimuskysymykseeni, *miten moniammatillinen perhekahvila tukee vanhempia kasvatustyössään yhteisöllisestä näkökulmasta tarkasteltuna*, keräsin tietoa perhekahvilassa käyneiltä vanhemmilta haastattelemalla heitä.

Haastatteluteemat olivat yhteisöllisyys, moniammatilliset opiskelijat sekä vanhempien kasvatustyö.

Aineistosta nousseiden tulosten avulla pystyin päätyään neljään johtopäätökseen, jotka omalta osaltaan vastaavat tutkimuskysymykseeni. Esittelen ne alla.

Kaikki perhekahvilassa käyneet haastatteluun osallistuneet vanhemmat kokivat saaneensa tukea vanhemmuuteensa sekä neljä viidestä vanhemmasta koki saaneensa tukea myös kasvatustyöhönsä. Tämän voidaan nähdä kertovan siitä, että suomalaisessa yhteiskunnassa pikkulapsiperheiden vanhemmilla on todellinen tarve tuelle. Ei siis voida katsoa olevan vain sattumaa, että haastatellut vanhemmat kuvasivat yhdensuuntaisesti saaneensa tukea. Tämä ilmentää katsoakseni samaa trendiä kuin tutkimus (Roskam ym. 2021: 69), jonka mukaan suomalaiset vanhemmat ovat maailman seitsemänneksi uupuneimpia.

Saamieni vastausten perusteella moniammatillisten opiskelijoiden kanssa toimiminen koettiin miellyttäväksi ja heiltä saatua informaatiota, tietoa ja huomiota arvostettiin. Liki jokainen vanhempi kertoi saaneensa opiskelijoilta uutta tietoa. Tämä kertoo mielestäni siitä, että vanhemmat kokivat moniammatillisten opiskelijoiden kanssa toimimisen helpoksi. Opiskelijat nähtiin asiantuntijoina, joilla on jotakin sellaista taitoa ja tietoa, jota vanhemmilla itsellään ei välttämättä ole. Oman aspektinsa muodostaa myös opiskelijoiden asema asiantuntijan ja vertaisen välillä. Opiskelijoilla on koulutuksensa puolesta ammattitietoa, mutta ei vielä ammatti- tai auktoriteettiasemaa.

Neljä viidestä haastatellusta vanhemmasta oli osallistunut useamman kuin yhden hyvinvointialan opiskelijoiden vetämälle perhekahvilakerralle, jolloin vanhempien kuvaaman saamansa tiedon voidaan myös katsoa koskevan useampaa kuin yhtä alaa tai yhden alan opiskelijoilta saatua tietoa. Näin ollen voidaan päätellä, että monialaiset opiskelijat yhdessä muodostavat joukon, jolla on vanhemmille joustavasti erilaista tietoa ja tukea tarjottavana. Opiskelijoiden järjestämästä perhekahvilasta en löytänyt aikaisempia tutkimuksia, joten saavutettuja tuloksia on haasteellista verrata esimerkiksi aikaisempaan näyttöön perhekahviloiden vertaistuellisesta ulottuvuudesta (ks. esim. McLeish & Redshaw 2017 ja Heiskanen ym. 2019).

Kolmantena seikkana tuloksista ilmeni, että perhekahvilassa käyneet vanhemmat eivät saaneet tietoa alueen lapsiperhepalveluista. Tämän voidaan katsoa kertovan siitä, että perhekahvilaan tulleet vanhemmat tuntevat jo erilaisia palveluita, ja ovat jo alun perinkin löytäneet poikkeuksellisenakin pidettävään ammattikorkeakoululla järjestettävään perhekahvilaan. Tämä voi osaltaan ohjata johtopäätökseen, että moniammatillinen perhekahvila on tavoittanut sellaisia vanhempia ja perheitä, jotka tietävät alueen perhepalvelutarjonnasta ja osaavat etsiä itselleen ja perheelleen sopivia

vaihtoehtoja. Näin ollen moniammatillinen perhekahvila ei ole välttämättä tavoittanut sellaisia perheitä, joilla olisi tarvetta saada tietoa erilaisista lapsiperhepalveluista. Mannerheimin lastensuojeluliiton vuonna 2020 tekemässä kävijäkyselyssä tilanne oli toinen, ja kyseisessä kyselyssä vanhemmat raportoivat saaneensa tietoa lapsiperhepalveluista (Autio 2020: 9).

Viimeisenä, ja tutkimuskysymyksen kannalta kiinnostavimpana, tuloksena aineistosta ilmeni, että enemmistölle haastatelluista vanhemmista ei syntynyt kokemusta yhteisöllisyydestä eikä yhteisöllisestä vanhemmuudesta. Tämän voidaan katsoa kertovan siitä, että perhekahvilan muuten tarjoama, vanhempien itsensä kuvailema saatu apu ja tuki nousee muista seikoista perhekahvilan toiminnassa.

Yhteisöllisyydestä perhekahvilassa haastatellut vanhemmat eivät siis kokeneet saaneensa tukea tai voimaa kasvatustyöhönsä tai vanhemmuuteensa. Tämä voi kertoa osaltaan myös siitä, että näillä haastatelluilla vanhemmilla omat yhteisöt, joista kenties ammentaa voimaa ja tukea, ovat muualla. Tulos voi kertoa myös siitä, että perhekahvilatoiminta sellaisena kuin se haastatteluhetkellä oli, ei kyennyt luomaan yhteyttä ja yhteisöllisyyttä vanhempien välille. Tämä tulos poikkeaa osaltaan aikaisempien tutkimusten tuloksista (ks. mm. Kekkonen 2019 ja Kangasniemi ym. 2015).

Vastauksena tutkimuskysymykseeni, *miten moniammatillinen perhekahvila tukee vanhempia kasvatustyössään yhteisöllisestä näkökulmasta tarkasteltuna*, voidaankin ylläolevien johtopäätösten valossa todeta, että perhekahvila ei kyennyt tukemaan vanhempia kasvatustyössään yhteisöllisestä näkökulmasta tarkasteltuna.

Perhekahvilassa ei syntynyt yleistettäviä kokemuksia yhteisöllisyydestä eikä yhteisöllisestä vanhemmuudesta eikä saatu tuki kummunnut näistä. Perhekahvila onnistui kuitenkin tukemaan vanhempia kasvatustyössä muilla keinoin, esimerkiksi tarjoamalla tietoa ja informaatiota monialaisten opiskelijoiden välityksellä. Laajassa kuvassa kuitenkin myös opiskelijoiden tarjoaman avun ja tuen voitaisiin katsoa lukeutuvan yhteisöllisyyteen. Kyse lieneekin siitä, miten määrittelemme yhteisön ja yhteisöllisyyden.

7 Pohdinta

Tavoitteenani oli tässä työssä tutkia, miten Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillinen perhekahvila tukee vanhempia kasvatustyössään yhteisöllisestä näkökulmasta tarkasteltuna.

Perheiden hyvinvoinnista on tehty erilaisia raportteja ja tutkimuksia. Näiden aikaisempien tutkimusten ja keskustelujen perusteella tiedetään, että pikkulapsiperheiden vanhemmat kokevat uupumusta ja yksinäisyyttä (Roskam ym. 2021: 60 ja Mäkelä: 2019: 16), ja että yhteiskunta näyttäisi keskittyvän ennalta ehkäisevien palvelujen sijaan korjaaviin palveluihin (ks. Heinänen 2021). Kuitenkin on myös tutkimustietoa, että matalan kynnyksen vertaistukeen perustuva toiminta voi vähentää vanhemmuuteen liittyvää stressiä ja lisätä hyvinvointia (ks. esim. Kangasniemi ym. 2015). Olenkin tässä työssä nostanut teoreettiseen tarkasteluun niin vanhemmuuteen liitetyn uupumuksen kuin vanhemmuuden voimavaratkin, avannut moniammatillisen perhekahvilan luonnetta matalan kynnyksen kohtaamispaikkana (sekä ainutlaatuisena oppimisympäristönä terveys- ja hyvinvointialojen opiskelijoille) ja perehtynyt yhteisöllisyyden ominaisuuksiin vanhemmuuden tukemisessa. Saavuttaakseni tietoa Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillisen perhekahvilan kävijävanhemmilleen tuottamista kokemuksista haastattelin kahvilassa käyneitä vanhempia. Haastattelut olivat teemahaastatteluja, joissa käytiin läpi yhteisöllisyyteen, kasvatustyöhön ja moniammatillisiin opiskelijoihin liittyviä kysymyksiä.

Haastatellut vanhemmat olivat eniten yksimielisiä ja kuvasivat samansuuntaisesti saaneensa tukea roolinsa vanhempana sekä saaneensa tukea kasvatustyöhönsä. Myös toisilta vanhemmilta saatu vertaistuki nousi vahvasti esiin. Tämä havainto ei sinänsä tuonut mitään uutta tietoa, sillä samansuuntaisia tuloksia on esitetty jo aiemmissa tutkimuksissa (ks. Rautaparta-Pennanen ym. 2022 ja Kangasniemi ym. 2015).

Haastatteluissa vanhemmat kuvasivat työskentelyä moniammatillisten opiskelijoiden kanssa mielekkääksi. Opiskelijoilta saatua tietoa ja informaatiota arvostettiin, ja liki jokainen vanhempi kuvasikin saaneensa uutta tietoa opiskelijoilta. Tämä oli sinänsä mielenkiintoista, sillä aiemmissa tutkimuksissa vanhemmat ovat kuvanneet saaneensa tukea lähinnä vertaisiltaan (ks. esim. Kangasniemi ym. 2015). Tämä voi osaltaan kertoa siitä, että tutkimuksia opiskelijoiden tuottamasta palvelusta ei ole vielä kovin paljoa, ja aiemmat tutkimukset ovatkin keskittyneet lähinnä vanhempien väliseen tai ammattilaisten tarjoamaan tukeen.

Tutkimuskysymykseni kannalta kiinnostavimpaan kysymykseen, eli siihen, millaisin yhteisöllisin elementein perhekahvila onnistui tukemaan vanhempia, sain vaihtelevia tuloksia. Enemmistö vanhemmista ei nimittäin antamiensa vastauksien perusteella kokenut yhteisöllisyyttä perhekahvilassa. Näin ollen koko tutkimusasetelmaani kannatellut olettamus kahvilan tuottamasta yhteisöllisyydestä osoittautui vääräksi. Tuki, jota vanhemmat kahvilassa kokivat saaneensa, nousikin siis muista asioista, joita olivat vanhempien kertoman mukaan muun muassa toisilta vanhemmilta saatu vertaistuki sekä opiskelijoilta saatu informaatio ja tieto.

Tutkimusaineistossani ja näin ollen tulosten kannalta ongelmalliseksi muodostuivat huolimattomasti muotoiltu tutkimuskysymykseni, joka laajudellaan ei täsmentynyt riittävästi mihinkään. Työni olisi hyötynyt merkittävästi yhteisöllisyyden käsitteen rajaamisesta ja toisaalta käsitteen kuvaamisesta ja sen pilkkomisesta haastattelukysymyksiksi. Nyt yhteisöllisyyden kokemuksen arviointi jäi jokaisen haastatellun vanhemman oman subjektiivisen harkinnan ja kokemuksen taakse – yhteisöllisyys kun ei tarkoita kaikille samaa, mikä toisaalta ilmenikin saaminani vastauksina haastattelukysymykseeni ”mitä yhteisöllisyys sinulle merkitsee”.

Keräämäni haastatteluaineisto jäi myös varsin suppeaksi. Viisi haastattelua ei ole kovin suuri määrä, ja näiden haastattelujen pohjalta on vaikea muodostaa yleistettäviä tuloksia. Haastattelut valottivat hyvin juuri näiden vanhempien kokemusmaailmaa, ja perhekahvilan kokonaiskävijämäärästä viisi on itse asiassa merkittävä luku, jos paikalla jonakin kertana oli vain kymmenen vanhempaa lapsineen.

Lisäksi havaitsin haastatteluja tehdessäni, että aiheena pikkulapsiperheiden arjen tukeminen ja arjessa jaksaminen on varsin sensitiivinen. Yksi haastatelluista vanhemmista toikin esiin, että ei perhekahvilassa välttämättä halua näyttää ja tuoda esiin kaikkia arjen ja jaksamisen haasteitaan. Voikin olla, että haastatteluaineistoani on sävyttänyt tällainen tarve tuoda esiin enemmänkin omat onnistumiset kuin haasteet tai keskustelu on haastatteluissa pysynyt pikemminkin neutraalilla alueella. Opinnäytetyöni olisikin voinut hyötyä hieman sensitiivisemmin suunnitellusta kysymyspatteristosta.

Aiheena pikkulapsiperheiden hyvinvoinnin ja vanhempien jaksamisen tukeminen on merkittävä. Suomessa oli vuoden 2020 lopussa 1 467 653 perhettä (Tilastokeskus 2021), joten kyse ei ole pienen vähemmistön hyvinvoinnin tukemisesta. Korkeakouluilla voikin olla merkittävä rooli tulevaisuudessa hyvinvoinnin tasaisen jakautumisen varmistamisessa. Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillinen perhekahvila on sen omien opiskelijoiden innovaationa syntynyt. Opiskelijoilla voidaankin katsoa olevan

ymmärrystä siitä, minkälaista tukea alueella tarvitaan. Kenties opiskelijat ja korkeakoulut ovat niitä tulevaisuuden hyvinvoinnin airuita, jotka eivät arastele kokeilla erilaisia lähestymistapoja. Joka tapauksessa tähänkin moniammatilliseen perhekahvilaan löysi moni vanhempi, ja kaikki haastatellut vanhemmat kokivat saaneensa kahvilasta tukea vanhemmuuteensa.

Metropolia Ammattikorkeakoulun moniammatillinen perhekahvila ei nähdäkseni vielä ainakaan pilottimallissaan tuonut ammatilaisia yhteen pohtimaan asiakkaiden yksilöllisiä tilanteita. Perhekahvila onnistui kuitenkin tarjoamaan asiakkaiden käyttöön eri ammattikuntien osaamista matalalla kynnyksellä. Perhekahvilan tämänhetkiseen moniammatilliseen malliin voitaisiinkin toivoa tulevaisuudessa syvempää opiskelijoiden väliseen moniammatillisuuteen kannustavaa toimintaa. Malli itsessään on ketterä ja muuntautumiskykyinen, kun se ei ole sidoksissa julkiselle palvelulle asetettuihin kriteereihin vaan kyse on kolmannelle sektorille jäävästä matalan kynnyksen toiminnasta.

Joka tapauksessa selvää on, että tulevaisuudessakin tarvitaan toimintaa, jonka keskiössä on ihmisten kokonaisvaltainen, yksilöllinen ja eettinen kohtaaminen, tasa-arvoisen osallisuuden edistäminen sekä syrjäytymisen ja eriarvoistumisen ehkäiseminen (Metropolia 2020b). Näitä arvoja tavoitellen on ollut mielenkiintoista ja antoisaa itsekin osallistua tutkimaan sitä, mitä pikkulapsiperheiden vanhemmat saamastaan tuesta – ja sen tarpeesta – ajattelevat.

Lähteet

Autio, Laura 2020. MLL:n perhekahvilat lapsiperheiden arjen ja vanhemmuuden tukena. Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekahvilatutkimus. <<https://docplayer.fi/storage/111/195712971/1636013991/FN08tbRnaJgNDZTvKiQGRg/195712971.pdf#page7>>. Viitattu 4.11.2021.

Autio, Minna & Eräranta, Kirsi & Myllyniemi, Sami 2008. Polarisoituvu nuoruus. Nuorten elinolot -vuosikirja 2008. Nuoristutkimusseura julkaisuja 84. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/polarisoituvanuoruu_s.pdf>. Viitattu 23.9.2021.

Haapala, Emilia & Hakulinen, Tuovi, & Mäntymaa, Petteri & Peltomäki Hanna & Jääskeläinen, Tuija & Lundqvist, Annamari 2020. Valtaosa pikkulasten vanhemmista voi hyvin. Tuloksia FinTerveys 2017 -tutkimuksesta. THL – Tutkimuksesta tiiviisti 1/2020. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139086/URN_ISBN_978-952-343-458-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Viitattu 3.12.2021.

Hakanen, Satu 2021. Lehtori. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Helsinki. Suullinen tiedonanto. 22.9.2021.

Hakulinen, Tuovi & Pelkonen, Marjaana 2020. Vauvaperheen arjen voimavarat -lomake. Voimavarainen vanhemmuus – terveellinen lapsuus -projekti, Itä-Suomen lääni, 2002. <https://thl.fi/documents/605877/7101545/voimavaralomake2_fi.pdf/567a9c33-ef5e-1f7d-296c-4e01d8496028?t=1612956060835>. Viitattu 3.12.2021.

Halme, Nina & Kekkonen, Marjatta & Perälä, Marja-Leena 2012. Perhekeskukset Suomessa. Palvelut, yhteistoiminta ja johtaminen. Raportti 62/2012. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. <<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-747-9>>. Viitattu 4.11.2021.

Halme, Nina & Perälä, Marja-Leena 2014. Lapsiperheiden huolet ja avunsaanti. Teoksessa Lammi-Taskula, Johanna & Karvonen, Sakari (toim.) Lapsiperheiden hyvinvointi. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. 216–227.

Heinänen, Hannele 2021. Perhepolitiikan tulokset puntarissa. Arviointitutkimus lapsiperheiden hyvinvoinnista Suomessa ja Euroopassa. Tampereen yliopisto, Johtamisen ja talouden tiedekunta. Väitöskirja. Tampereen yliopiston väitöskirjat 376.

Heiskanen, Lotta & Helamaa, Tiina & Laru, Suvi & Muuronen, Kaisu & Salmi, Anna & Satuli-Kukkonen, Tarja & Ukkonen-Wallmeroth, Sanna 2019. Vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen järjestöjen yhteistyönä. Teoksessa Hakulinen, Tuovi & Laajasalo, Taina & Mäkelä, Jukka (toim.) Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen. Teoriasta käytäntöön. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, Ohjaus 9/2019. 30–37.

Helsingin kaupunki 2021. Kotihoidon tuki ja Helsinki-lisä.
<<https://www.hel.fi/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/paivahoito/lapsen-hoitaminen-kotona/kotihoidon-tuki-ja-helsinki-lisa/>>. Viitattu 20.4.2022.

Kalland, Mirjam 2019. Vahvuutta vanhemmuuteen tutkimuksen tuloksia: perhekahvila ja mentalisaatio. Teoksessa Hakulinen, Tuovi & Laajasalo, Taina & Mäkelä, Jukka (toim.) Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen. Teoriasta käytäntöön. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Ohjaus 9/2019. 38–44.

Kangasniemi, Mari & Mynttinen, Mari & Rytönen, Minna & Pietilä, Anna-Maija 2015. Vertaistuki terveyden edistämässä – pikkulapsiperheiden äitien näkökulma. Tutkiva hoitotyö 13 (3). 13–19.

Kekkonen, Marjatta 2019. Kohtaamispaikka perhekeskuksessa. Tutkimuksesta tiiviisti 2/2019. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. <<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-262-8>>. Viitattu 4.11.2021.

Kekoni, Taru & Mönkkönen, Kaarina & Hujala, Anneli & Laulainen, Sanna & Hirvonen, Juhani 2019. Teoksessa Mönkkönen, Kaarina & Kekoni, Taru & Pehkonen, Anni (toim.) Moniammatillinen yhteistyö: vaikuttava vuorovaikutus sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Gaudeamus.

Kela 2022. Lastenhoidon tuet. <<https://www.kela.fi/lastenhoidon-tuet>>. Viitattu 20.4.2022.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2020. Perhekahvilat.
<<https://www.mll.fi/vanhemmille/toiminta-lapsiperheille/perhekahvilat/>>. Viitattu 4.11.2021.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2021. Lapsen kasvatus ja vanhemman kasvatustietoisuus. <<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/lapsen-kasvatus-ja-vanhemman-kasvatustietoisuus/>>. Viitattu 4.11.2021.

McLeish, Jenny & Redshaw, Maggie 2017. Mothers' accounts of the impact on emotional wellbeing of organised peer support in pregnancy and early parenthood: a qualitative study. BMC Pregnancy and Childbirth 17 (28). 1–14.

Metropolia 2020a. HyMy-kylän perhekahvila.
<<https://www.metropolia.fi/fi/metropoliasta/ajankohtaista/tapahtumat/hymy-kylan-perhekahvila>>. Viitattu 4.11.2021.

Metropolia 2020b. HyMy-kylä – hyvinvointia Myllypurosta.
<<https://www.metropolia.fi/fi/asiakastyot-ja-palvelut/hyvinvointi-ja-terveyskyla>>. Viitattu 4.11.2021.

MLL Myllypuron paikallisyhdistys 2021. <<https://myllypuro.mll.fi>>. Viitattu 1.11.2021.

Mäkelä, Jukka 2019. Yhteisöllinen kasvatusta – kukaan ei selviä vanhemmuudesta yksin. Teoksessa Hakulinen, Tuovi & Laajasalo, Taina & Mäkelä, Jukka (toim.) Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen. Teoriasta käytäntöön. Terveystieteiden tutkimuskeskus, Ohjaus 9/2019. 11–19.

Nivala, Elina & Ryyänen, Susanna 2019. Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki: Gaudeamus.

Paasivaara, Leena & Nikkilä, Juhani 2010. Yhteisöllisyydestä työhyvinvointia. Helsinki: Kirjapaja.

Rautaparta-Pennanen, Kaija & Kekkonen, Marjatta & Böök, Marja-Leena & Collin, Kaija & Rönkä, Anna 2022. Vanhemmuuden ja selviytymiskykyisyyden tukeminen ohjatussa äiti-lapsi-vertaisryhmässä. Sosiaalipedagoginen aikakauskirja 23 (1). <<https://journal.fi/sosiaalipedagogiikka/article/view/107618/72182>>. Viitattu 16.2.2023.

Roskam, Isabel & Aguiar, Joyce & Akgun, Ege & Gizem, Arikan & Artavia, Mariana & Avalosse, Hervé & Aunola, Kaisa & Bader, Michel & Bahati, Claire & Barham, Elisabeth J. & Besson, Eliane & Beyers, Wim & Boujut, Emilie & Brianda, Maria Elena & Brytek-Matera, Anna & Carbonneau, Noémie & César, Filipa & Chen, Bin-Bin & Dorard, Géraldine & dos Santos Elias, Luciana Carla & Dunsmuir, Sandra & Egorova, Natalia & Favez, Nicolas & Fontaine, Anne-Marie & Foran, Heather & Fricke, Julia & Furutani, Kaichiro & Gallée, Laura & Gannagé, Myrna & Gaspar, Maria & Godbout, Lucie & Goldenberg, Amit & Gross, James J. & Ancuta Gurza, Maria & Hall, Ruby & Aamir Hashmi, Muhammad & Hatta, Ogma & Helmy, Mai & Hoang, Thi Vân & Hyunh, Mai Trang & Kaneza, Emerence & Kawamoto, Taishi & Knezevic, Goran & Lodegaèna Kpassagou, Bassantéa & Lazarevic, Ljiljana B. & Le Vigoroux, Sarah & Lebert-Charron, Astrid & Leme, Vanessa & Lin, Gao-Xian & MacCann, Carolyn & Manrique-Millones, Denisse & Matias, Marisa & Miranda-Orrego, María Isabel & Miscioscia, Marina & Morgades-Bamba, Clara & Mousavi, Seyyedeh Fatemeh & Moutassem-Mimouni, Badra & Muntean, Ana & Murphy, Hugh & Ndayizigiye, Alexis & Ngnombouowo Tenkue, Josué & Olderbak, Sally & Ornawka, Sophie & Osman, Fatumo & Oyarce-Cadiz, Daniela & Pérez-Díaz, Pablo A. & Petrides, Konstantinos V. & Pineda-Marin, Claudia & Prandstetter, Katharina & Prikhidko, Alena & Ricci, Ricardo T. & Salinas-Quiroz, Fernando & Sánchez-Rodríguez, Raquel & Sarrionandia, Ainize & Scola, Céline & Sezibera, Vincent & Silva, Paola & Simonelli, Alessandra & Soenens, Bart & Sorbring, Emma & Sorkkila, Matilda & Schrooyen, Charlotte & Stanculescu, Elena & Starchenkova, Elena & Szczygiel, Dorota & Tapia, Javier & Thuy Tri, Thi Minh & Tremblay, Mélissa & Ustundag-Budak, A. Meltem & Valdés Pacheco, Maday & van Bakel, Hedwig & Verhofstadt, Lesley & Wendland, Jaqueline & Yotanyamaneewong, Saengduean & Mikolajczak, Moira 2021. Parental Burnout Around the Globe: a 42 Country Study. *Affective Science* 2. 58–79.

Sihvonen, Ella 2018. Parenting Support Policy in Finland: Responsibility and Competence as Key Attributes of Good Parenting in Parenting Support Projects. *Social Policy & Society* 17 (3). 443–456.

Sihvonen, Ella 2020. From Family Policy to Parenting Support. Parenting-Related Anxiety in Finnish Family Support Projects. University of Helsinki, Faculty of Social Sciences. Publications of the Faculty of Social Sciences 140 (2020), Sociology.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Palvelut perheille. <<https://stm.fi/palvelut-perheille>>. Viitattu 20.10.2022.

Tilastokeskus 2021. Perheiden määrän lasku on pysähtynyt. Artikkelit 28.5.2021. <https://www.stat.fi/til/perh/2020/perh_2020_2021-05-28_tie_001_fi.html>. Viitattu 15.2.2023.

Terveyskylä 2020. Mitä on vertaistuki? Päivitetty 27.4.2020. <<https://www.terveyskyla.fi/vertaistalo/tietoa-vertaistuesta/mita-on-vertaistuki>>. Viitattu 4.11.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Lapset, nuoret ja perheet. Voimavaralähtöiset menetelmät. <<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/aitiys-ja-lastenneuvola/neuvolatyon-sisallot-ja-menetelmat/voimavaralahtoiset-menetelmat>>. Viitattu 3.12.2021.

Haastattelurunko

Tutkimuksen nimi: Voimaa yhteisöllisyydestä – moniammatillinen perhekahvila vanhempien kasvatustyön tukena

Haastattelurunko

Teemat:

1) Yhteisöllisyys vanhemmuuden tehtävien jakamisena

- 1) Mitä yhteisöllisyys merkitsee sinulle?
- 2) Koitko yhteisöllisyyttä moniammatillisessa perhekahvilassa?
- 3) Mitä mielestäsi on yhteisöllinen vanhemmuus?
- 4) Entä koitko tällaista perhekahvilassa?
- 5) Millaista yhteisöllisyyttä olisit kaivannut, muttet kokenut?
- 6) Koitko saavasi toisista vanhemmista vertaistukea rooliisi vanhempana?
- 7) Entä tunsitko voivasi jakaa vanhemmuuden rooliasi muiden kävijöiden kanssa?
- 8) Koitko saavasi opiskelijoilta ja muilta ohjaajilta tukea vanhemmuuteesi?

2) Moniammatilliset opiskelijat

- 1) Miten opiskelijat ottivat teidät vanhemmat huomioon?
- 2) Koitko saavasi opiskelijoilta uutta tietoa?
- 3) Mikä yhteisistä toimintahetkistä jäi parhaiten mieleesi?
- 4) Millaista ohjausta tai toimintaa olisit kaivannut, mutta et saanut?
- 5) Jos voisit toivoa lisää jonkin alan opiskelijoiden ohjelmaa, mitä toivoisit?

6) Perhekahvila kasvatustyön tukena

- 1) Koetko, että moniammatillinen perhekahvila on tukenut vanhemmuuttasi?
- 2) Millaista tuki on ollut?
- 3) Millaista tukea olisit kaivannut, muttet ole saanut?
- 4) Saitko uutta tietoa alueen lapsiperhepalveluista? Entä tarjonnasta?
- 5) Saitko lisää varmuutta lastenhoitoon?
- 6) Saitko ideoita kasvatukseen?
- 7) Saitko vinkkejä arjen ongelmiin?
- 8) Saitko tukea kasvatustyöhösi